2024/2316

10.10.2024

# USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2316

## ze dne 11. dubna 2024

## obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu agentury ENISA (Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost) na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu agentury ENISA (Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost) na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zvláštní zprávu Účetního dvora č. 5/2022;

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0134/2024),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet ENISA (dále jen „agentura“) na rok 2022 činil podle jejího výkazu příjmů a výdajů ([1])39 207 625 EUR, což ve srovnání s rokem 2021 představuje navýšení o 67,03 %; vzhledem k tomu, že zvýšení rozpočtu agentury je vysvětleno zejména dodatečnými úkoly souvisejícími s pilotním prováděním podpůrného opatření programu pro kybernetickou bezpečnost; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury se odvíjí převážně od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

### Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením bere na vědomí, že díky monitorování rozpočtu v rozpočtovém roce 2022 dosáhla míra plnění u prostředků na závazky v běžném roce 99,93 %, což ve srovnání s rokem 2021 představuje nárůst o 0,42 %; bere dále na vědomí, že míra čerpání prostředků na platby v běžném roce činila 52,02 %, což ve srovnání s rokem 2021 představuje pokles o 25,38 %;

2. zdůrazňuje, že částka konečného rozpočtu agentury je výsledkem opravy ve výši 15 000 000 EUR, kterou správní rada přijala dne 5. srpna 2022 z důvodu provádění podpůrné akce v oblasti kybernetické bezpečnosti, jejímž cílem je posílit reakci agentury při podpoře členských států v souladu s jejím mandátem; bere na vědomí, že většina závazků v rámci podpůrné akce v oblasti kybernetické bezpečnosti byla podepsána až koncem roku, což vysvětluje poměrně nízkou míru plateb (a následný rozsáhlý přenos prostředků);

### Výkonnost

3. oceňuje, že agentura v roce 2022 splnila 100 % svého pracovního programu; vítá, že agentura k hodnocení svých činností a výsledků při plnění cílů pracovního programu používá klíčové ukazatele výkonnosti; poznamenává, že některé výstupy nedosáhly svých cílů v plném rozsahu v důsledku změny priorit, kterou si vyžádala opatření na podporu kybernetické bezpečnosti v reakci na nezákonný a nevyprovokovaný útok Ruska proti Ukrajině; bere na vědomí, že některé z výstupů, kterých se uvedená změna priorit dotkla výrazněji, byly mimo jiné výstupy 4.2 „Vypracovat a zdokonalit standardní operační politiky, postupy, metodiky a nástroje pro řešení kybernetických krizí“ a 5.3 „Iniciovat rozvoj důvěryhodné sítě prodejců/dodavatelů“;

4. je si vědom toho, že nezákonný a nevyprovokovaný útok Ruska na Ukrajinu zaujímal v roce 2022 přední místo v rámci agendy Unie v oblasti bezpečnosti; s uspokojením konstatuje, že agentura posílila svou koordinaci a připravenost a přispěla ke sdílenému situačnímu povědomí v rámci Unie poskytováním pravidelných zpráv o situaci v oblasti kybernetických aktivit; zdůrazňuje, že byla rovněž zintenzivněna koordinace a výměna informací se sítěmi pro kybernetickou bezpečnost, jako je Evropská síť styčných organizací pro řešení kybernetických krizí (EU-CyCLONe), kterou tvoří vnitrostátní orgány pro řešení kybernetických krizí, a s četnými odvětvovými komunitami podporovanými agenturou; vítá úsilí agentury o zajištění komunikačních kanálů mezi politickou, operační a technickou úrovní a o posílení spolupráce se sítí týmů pro reakci na incidenty v oblasti kybernetické bezpečnosti;

([1]) Úř. věst. C 377, 30.9.2022, s. 2.

5. s uspokojením bere na vědomí, že v roce 2022 agentura zahájila pilotní projekt „teplotní mapy“ Unie, jehož cílem je poskytnout rychlý přehled o kybernetických incidentech a kybernetických událostech, které mají dopad na kritická odvětví Unie v důsledku kybernetické aktivity související s ruskou útočnou válkou proti Ukrajině; bere na vědomí, že tato odvětví přispěla ke zprávě Komise v oblasti integrovaného situačního povědomí a analýzy, která obsahuje 52 aktuálních poznatků týkajících se současné situace a incidentů v souvislosti s ruskou útočnou válkou proti Ukrajině a je přínosem pro mechanismus Unie pro řešení krizí;

6. Konstatuje, že podle zvláštní zprávy Účetního dvora č. 5/2022 „Kybernetická bezpečnost orgánů, institucí a jiných subjektů EU“ počet kybernetických útoků na orgány a instituce EU prudce vzrůstá a úroveň kybernetické připravenosti v orgánech a institucích Unie se liší, přičemž obecně neodpovídá rostoucím hrozbám; poznamenává, že vzhledem k tomu, že orgány a instituce Unie jsou vzájemně silně propojeny, může slabina u jednoho z nich vystavit ostatní bezpečnostním hrozbám; zdůrazňuje, že Účetní dvůr doporučuje, aby se agentura společně se skupinou pro reakci na počítačové hrozby v orgánech, institucích a jiných subjektech EU (CERT-EU) více zaměřily na ty orgány a instituce EU, které mají s řízením kybernetické bezpečnosti méně zkušeností, a to prostřednictvím: a) určení prioritních oblastí, v nichž orgány, instituce a jiné subjekty Unie potřebují největší podporu, například prostřednictvím posouzení vyspělosti kybernetické bezpečnosti, a b) provádění opatření na budování kapacit v souladu s memorandem o porozumění; vyzývá agenturu, aby se otázkami vznesenými Účetním dvorem zabývala a podala orgánu příslušnému k udělení absolutoria zprávu o veškerých opatřeních přijatých v této věci;

7. bere na vědomí, že agentura v roce 2022 v rámci plnění své úlohy při podpoře Unie vykonávala různé činnosti; bere na vědomí, že agentura sice byla schopna nabídnout podporu při vytváření řady návrhů politik, jako např. v oblasti bezpečnosti sítí a informací, kybernetické odolnosti a digitální provozní odolnosti, omezené zdroje jí však zabránily aktivně podpořit přípravu návrhů zahrnujících ustanovení o kybernetické bezpečnosti např. v rámci návrhů politik týkajících se evropského prostoru pro zdravotní data či dalších klíčových návrhů, jako je návrh o digitálních trzích a návrh týkající se digitálních služeb; bere na vědomí, že mezi další činnosti patřilo informování tvůrců politik o účinnosti stávajících rámců kybernetické bezpečnosti a poskytování podpory kritickým odvětvím; dále konstatuje, že přijetí směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2022/2555 ([2]) (směrnice NIS 2) je důležitým opatřením, jehož záměrem je řešit problémy a harmonizovat politiky v celé Unii; zastává názor, že nedostatečná harmonizace při provádění směrnice NIS 1 vedla k roztříštěnosti politiky, kterou nyní řeší směrnice NIS 2; je si vědom toho, že směrnice NIS 2 rozšiřuje oblast působnosti a zavádí nové horizontální úkoly agentury, jako např. unijní rejstřík digitálních subjektů; zdůrazňuje, že agentura pomocí nové strategie přizpůsobila své služby a zdroje tak, aby odpovídaly měnícím se požadavkům v oblasti kybernetické bezpečnosti;

**Účinnost a přínosy**

8. bere na vědomí, že se agentura snažila více využívat služeb sdílených s jinými agenturami a/nebo Komisí, například prostřednictvím meziagenturních a interinstitucionálních zadávacích řízení a sdílením služeb s Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) a Evropským centrem kompetencí pro kybernetickou bezpečnost (ECCC); dále bere na vědomí, že v roce 2022 agentura podepsala dohodu o úrovni služeb s nově zřízeným Evropským průmyslovým, technologickým a výzkumným centrem kompetencí pro kybernetickou bezpečnost na poskytování služeb pověřence pro ochranu osobních údajů a účetního pro toto centrum, jejíž plnění mělo probíhat v roce 2023;

9. bere na vědomí opatření, která agentura přijala s cílem přejít od tradiční metodiky stanovování počtu zaměstnanců ke strategickému plánování pracovních sil s cílem předvídat a řešit nedostatky v obsazování pracovních míst, aby bylo možné vytvořit pružnou pracovní sílu a přidělit zdroje prioritním oblastem;

10. vítá přínos agentury k podpoře sdílených služeb mezi agenturami prostřednictvím několika sítí v oblasti zadávání veřejných zakázek, lidských zdrojů, informačních a komunikačních technologií, řízení rizik, řízení výkonnosti, ochrany údajů, zabezpečení informací a účetnictví; poukazuje na horizontální výhody spolupráce a přizpůsobování osvědčených postupů a na to, že společné iniciativy sbližují různé úhly pohledu, omezují zdvojování úsilí, zlepšují učení a posilují vztahy mezi účastníky; vybízí agenturu, aby hledala interní postupy, které by mohly být zefektivněny prostřednictvím nových nástrojů IT;

11. s uspokojením bere na vědomí zapojení agentury do pilotního projektu v rámci sítě agentur EU, jehož cílem je podpořit agentury EU při zvyšování připravenosti na nadcházející nové nařízení o kybernetické bezpečnosti;

12. připomíná, že je důležité posílit digitalizaci agentury, pokud jde o její vnitřní chod a řízení i o rychlejší digitalizaci postupů; zdůrazňuje, že je třeba, aby byla agentura v tomto ohledu nadále aktivní, aby se zabránilo vzniku digitální propasti mezi agenturami;

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2) (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80).

**Personální politika**

13. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst proveden z 89,02 %, přičemž z 82 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání se 76 schválenými pracovními místy v roce 2021) jich bylo jmenováno 73; bere na vědomí, že v roce 2022 pro agenturu dále pracovalo 27 smluvních zaměstnanců, 10 vyslaných národních odborníků, 10 dočasných zaměstnanců a 16 dodavatelů/poskytovatelů;

14. se znepokojením bere na vědomí nedostatečnou genderovou vyváženost ve vyšších a středních úrovních vedení agentury, neboť ze 17 pozic je 12 obsazeno muži; domnívá se, že je třeba zlepšit genderovou vyváženost ve vrcholném a středním vedení agentury; připomíná, že je důležité zajistit, aby zastoupení žen a mužů bylo vyvážené, a vyzývá agenturu, aby tento aspekt zohlednila při budoucím jmenování členů svého vyššího a středního vedení; všímá si genderového rozložení správní rady agentury, kdy z 55 členů je 41 mužů (75 %); uznává, že složení správní rady do značné míry závisí na nominacích členských států; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů; bere na vědomí vyvážené zastoupení žen a mužů mezi zaměstnanci agentury jako celku: 57 mužů (52 %) a 53 žen (48 %); bere na vědomí opatření, která agentura přijala za účelem řešení problémů v oblasti genderové vyváženosti, včetně revize náborové politiky s cílem podpořit větší zájem žen o volná pracovní místa; dále bere na vědomí, že strategie agentury zahrnuje plán získat do konce roku 2025 certifikát excelence sítě agentur EU v oblasti rozmanitosti a začleňování;

15. bere na vědomí, že agentura uplatňuje politiku na ochranu lidské důstojnosti a k předcházení psychickému a sexuálnímu obtěžování a že je součástí meziagenturní pracovní skupiny důvěrných poradců; těší se na obdržení jejich zprávy a doporučení; konstatuje, že v roce 2022 nebyly hlášeny žádné případy obtěžování, a vybízí agenturu, aby pokračovala v práci na předcházení těmto případům i v budoucnu a rozvíjela ji;

16. vyjadřuje znepokojení nad geografickou nevyvážeností zaměstnanců agentury, vyšších a středních vedoucích pracovníků s 40,9 % zastoupením řeckých státních příslušníků; trvá na tom, že je třeba provést zlepšení; žádá agenturu, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podala v této souvislosti vysvětlení;

17. se znepokojením konstatuje, že během přípravy pracovního programu na rok 2023 agentura zaznamenala nedostatek zdrojů ve výši 734 000 EUR, dva chybějící plné pracovní úvazky v provozní oblasti a 2,5 milionu EUR pro interní útvary; dále konstatuje, že důkladné hodnocení potřeb lidských zdrojů na období 2023-2025 odhalilo značný nedostatek, zejména v kritických oblastech činnosti, a pokud nebudou vytvořena další pracovní místa, agentura bude zřejmě nucena stanovit priority a upravit budoucí pracovní programy tak, aby tento nedostatek zdrojů vyrovnala; bere na vědomí, že správní rada agentury rovněž konstatovala, že je třeba navýšit počet pracovních míst, aby agentura mohla plně a udržitelně plnit svůj mandát;

18. vítá úsilí agentury o integraci osob se zdravotním postižením, pro něž vytváří přístupnou infrastrukturu a podpůrné služby;

19. bere na vědomí, že agentura v roce 2022 pokračovala v doplňkové podpoře zaměstnanců formou poukázek, proplácení nákladů na internet a programu fit@work a vypracovala svůj kodex chování, který zpřesňuje očekávání agentury týkající se chování a jednání zaměstnanců;

**Zadávání veřejných zakázek**

20. se znepokojením konstatuje, že Účetní dvůr zjistil dva případy, kdy agentura zadala zakázky nízké hodnoty (méně než 15 000 EUR), aniž by vydala hodnoticí zprávu a rozhodnutí o zadání zakázky řádně schválené a podepsané schvalující osobou, což je v rozporu s čl. 30 odst. 3 a 4 přílohy I finančního nařízení; v této souvislosti připomíná, že Účetní dvůr vznesl podobnou připomínku už ve zprávě za rok 2021 a agentura tehdy v odpovědi uvedla, že už podnikla nezbytné kroky k jejímu řešení; trvá na tom, že je důležité zavést postupy, které zajistí plný soulad s finančním nařízením; vyzývá agenturu, aby se zabývala otázkami vznesenými Účetním dvorem a podala v této věci zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

21. bere na vědomí, že podle Účetního dvora agentura v průběhu roku 2022 nabídla svým vedoucím pracovníkům odborné hodnocení provedené externím poskytovatelem, kterého určila agentura; bere na vědomí, že ve třech případech zaplatila agentura za tyto služby přímo poskytovateli, zatímco ve zbývajících 23 případech proplatila příslušné částky vedoucím pracovníkům, kteří zaplatili poskytovateli služeb sami; poznamenává, že celková částka, kterou agentura zaplatila za 26 hodnocení, činila 120 276 EUR; vyjadřuje politování nad tím, že agentura vybrala poskytovatele bez zahájení otevřeného zadávacího řízení, a z tohoto důvodu Účetní dvůr dospěl k závěru, že tyto platby byly nesprávné; vyzývá agenturu, aby se otázkami vznesenými Účetním dvorem zabývala a podala orgánu příslušnému k udělení absolutoria zprávu o veškerých opatřeních přijatých v této věci;

22. trvá na tom, že cílem pravidel pro zadávání veřejných zakázek je umožnit zadavatelům získat zboží a služby, které potřebují, za nejlepší cenu a zároveň zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž mezi uchazeči a dodržování zásad transparentnosti, proporcionality, rovného zacházení a nediskriminace; vyzývá agenturu, aby dále zlepšila postupy zadávání veřejných zakázek a zajistila jejich plný soulad s platnými pravidly tak, aby bylo dosaženo ekonomicky co nejvýhodnější nabídky;

**Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost**

23. bere na vědomí stávající opatření agentury a její soustavné úsilí o zajištění transparentnosti, prevence a řešení střetů zájmů a skutečnost, že životopisy členů správní rady a jejich prohlášení o závazcích a zájmech jsou zveřejňovány na internetových stránkách agentury, ačkoli některé životopisy chybí;

24. konstatuje, že agentura v roce 2022 neoznámila žádný případ střetu zájmů; dále bere na vědomí, že agentura přijala rozhodnutí správní rady č. 15/2021 o předcházení střetu zájmů a aktualizaci vzorů prohlášení; trvá na tom, že je třeba, aby měla agentura zavedeny postupy pro sledování dodržování pravidel týkajících se „efektu otáčivých dveří" a aktivně sledovala profesní činnost svých vedoucích pracovníků, včetně těch, kteří agenturu opustili během posledních dvou let, aby bylo možné odhalit neohlášené případy „efektu otáčivých dveří";

25. bere na vědomí, že kalendář schůzek vedení agentury s externími zúčastněnými stranami je veřejně dostupný na internetových stránkách agentury;

26. připomíná, že je důležité, aby se agentura více zviditelňovala ve sdělovacích prostředcích, na internetu a v sociálních médiích, a občané se tak mohli blíže seznámit s prací, kterou vykonává;

**Interní audit**

27. bere na vědomí, že Útvar interního auditu provedl v roce 2021 audit strategického plánování programování a řízení výkonnosti a v dubnu 2022 vydal závěrečnou zprávu o auditu obsahující tři důležitá doporučení; dále bere na vědomí, že agentura s připomínkami auditu souhlasí a přijala nezbytná opatření k jejich řešení;

28. poznamenává, že podle Účetního dvora nemá agentura předem stanovené modelové posouzení, konkrétně pokyny, které by hodnoticí komisi pomohlo posoudit nabídky; konstatuje, že to s sebou nese riziko, že jednotliví členové hodnoticí komise nebudou nabídky hodnotit konzistentním způsobem; vyzývá agenturu, aby se otázkou vznesenou Účetním dvorem zabývala a podala v této věci zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

29. bere na vědomí, že v roce 2022 agentura provedla kontroly *ex post* finančních transakcí uskutečněných v rozpočtovém roce 2021, jak stanoví podle čl. 45 odst. 8 a 9 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/715 ([3]); upozorňuje na skutečnost, že byly zjištěny tři nedostatky, které vedly k vydání třech doporučení týkajících se finančních transakcí, z nichž žádné nebylo považováno za kritické; poznamenává, že k odstranění hlavního nedostatku bylo v roce 2022 zavedeno týdenní sledování platebních lhůt, které má příslušné pracovníky finančního oddělení upozornit na naléhavé neprovedené transakce, aby byl dodržen právní rámec týkající se platebních lhůt;

([3]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/715 ze dne 18. prosince 2018 o rámcovém finančním nařízení pro subjekty zřízené podle SFEU a Smlouvy o Euratomu a uvedené v článku 70 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 (Úř. věst. L 122, 10.5.2019, s. 1).

30. bere na vědomí, že v roce 2022 bylo hodnocení účinnosti systémů vnitřní kontroly agentury založeno na ukazatelích rámce a také na dalších informacích ze zpráv o posouzení konkrétních (rizik), zjištění auditu a dalších příslušných zdrojů; poznamenává, že z hodnocení vnitřní kontroly agentury vyplývá přiměřená jistota, že usnadňuje účinné a účelné operace, zajišťuje kvalitní výkaznictví a soulad s předpisy, přesto je však třeba provést některá zlepšení v souvislosti s některými zásadami, aby se zvýšila účinnost a zajistilo řádné provádění vnitřní kontroly; vyzývá agenturu, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podala zprávu o opatřeních přijatých v návaznosti na zlepšení navrhovaná v posouzení;

**Další připomínky**

31. bere na vědomí, že agentura zavedla důležitá opatření za účelem zvýšení ochrany kybernetické bezpečnosti, jako je například řešení zabezpečené elektronické pošty (SECEM2), test nasazení červeného týmu a následné opravy či kalení systémů, vyřazování starších systémů z provozu a aktualizace rámce interní politiky kybernetické bezpečnosti;

32. vítá, že správní rada agentury doplnila do jednotného programového dokumentu agentury na období 2022–2024 cíl, aby agentura do roku 2030 dosáhla klimatické neutrality ve všech svých činnostech; konstatuje, že klíčovými cíli agentury jsou společně s přijetím strategie agentury ENISA také certifikace EMAS a zelené veřejné zakázky; bere na vědomí, že proces certifikace by měl být dokončen v průběhu roku 2024;

33. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([4]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([4]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.